

Суспільно-політичний розвиток Республіки

Індонезія у першій половині 50-х рр. ХХ ст.

Галушка-Адайкін Антон

Галушка-Адайкін Антон. Суспільно-політичний розвиток Республіки Індонезія у першій половині 50-х рр. ХХ ст. В статті проводиться загальний аналіз розвитку Індонезії у першій половині 1950-х років відразу після остаточного завоювання незалежності. Головну увагу приділено політичній боротьбі, розвитку партійної системи в країні, взаємовідношенням Комуністичної партії Індонезії із своїми політичними опонентами.

Ключові слова: Компартія, Масьюмі, Національна партія, парламент, Сукарно.

Галушка-Адайкін Антон. Социально-политическое развитие Республики Индонезия в первой половине 50-х гг. ХХ ст. В статье проводится общий анализ развития Индонезии в первой половине 1950-х годов сразу же после окончательного завоевания независимости. Основное внимание уделяется политической борьбе, развитию партийной системы в стране, взаимоотношениям Коммунистической партии Индонезии со своими политическими оппонентами.

Ключевые слова: Компартия, Масьюми, Национальная партия, парламент, Сукарно.

Galushka-Adaykin Anton. Social and political development of the Republic of Indonesia in the first half of the 1950's. The article contains an overview of the development of Indonesia in the first half of the 1950's, right after the final achievement of independence. The main attention is paid to the political struggle and the development of the party system in the country, the Communist Party of Indonesia's relations with its political opponents.

Key words: the Communist Party, Masyumi, the National Party, parliament, Sukarno.

Здобуття незалежності є великою подією для будь-якого народу, але ж після святкування завжди приходять буденність із своїми повсякденними проблемами. Наприкінці 1949 року, після чотирирічної визвольної боротьби проти нідерландських колоніальних сил, Індонезія отримала незалежність, щонайменш незалежність

Нова та новітня історія

відповідно до міжнародного права. Усі народи, які мешкали на території Індонезії, вимагали від керівництва країни скорішого встановлення демократичних принципів, перебудови соціального устрою, реформування економіки. Однак перша половина 50-х років чітко вказала на те, що шлях до демократичного устрою ще дуже довгий: корупція, сепаратистські настрої, соціальна нерівність – все це ставало на заваді втілення в Республіці Індонезія демократичних цінностей у життя. Важливим фактором також було історичне підґрунтя: Індонезія від Нідерландів та Японії успадкувала традиції та структуру «поліцейської держави». Народ, хоч і бажав демократії, але більшістю знав лише сам термін, а не його глибинну суть. Відсутність необхідної, часто-густо мінімальної, освіти, бідність, звичка до авторитарного керування – ось головні характерні риси тогочасного індонезійського суспільства. Ще одним фактором, що заважав встановленню представницької демократії в країні, було зверхнє ставлення джакартської політичної еліти до своїх провінціальних колег. Саме тому, що це столичне лобі не бажало допускати конкурентів з регіонів до влади, перші загальні вибори відбулись тільки у 1955 році.

Актуальність проблематики, що досліджується в даній статті, обумовлена важливістю вивчення постколоніального розвитку країн Південно-Східної Азії за умов браку досліджень еволюції вищезазначених країн, що негативно впливає на зносини України з державами цього регіону.

На жаль, українська історична думка до цього часу звертала мало уваги на генезу Республіки Індонезія. Це пояснюється відсутністю дружніх зв'язків між Індонезією та СРСР, починаючи з другої половини 60-х рр. й до розвалу Радянського Союзу, трансформаційними процесами, що відбувались в Україні після отримання незалежності, віддаленістю регіону. Але із швидким поширенням глобалізаційних процесів українська наука повинна більш детально підійти до вивчення історичних процесів в Індонезії.

Праця видатного науковця кафедри історії Стенфордського університету М. Ріклефса, який найбільш повно та систематично дослідив історію Індонезії, починаючи з 1200 року, є однією з базових для вивчення історії країни [9]. Дослідження Жаном Тейлором індонезійської мультиетнічності допомагає зрозуміти вектори розвитку індонезійського суспільства у першій половині 50-х років ХХ ст. [13]. Праця індонезійського вченого Марсоно висвітлює еволюцію урядів та керівників в Індонезії, що допомагає більш ретельно дослідити політичні заходи Сукарно, проаналізувати діяльність його оточення, висвітлити напрямки внутрішньої та зовнішньої політики Республіки Індонезія

в досліджуваний період [4]. Для вивчення подій, що відбувались в Індонезії у першій половині 1950-х років, важливим є аналіз ролі армії в розвитку країни, тому що саме в цей час індонезійська армія починає оформлюватись в якості серйозної політичної сили в країні. Саме у цьому контексті, на наш погляд, доцільним є опрацювання робіт Крауча [1] та Сундхауссена [12].

Метою даної статті є аналіз історичних процесів, що відбувались в Індонезії у першій половині 50-х років ХХ ст., пов'язаних із реформуванням індонезійського суспільства у постколоніальний період.

На початку 50-х рр. ХХ ст. Індонезія зіткнулась із демографічним вибухом: у 1950 році кількість населення країни становила приблизно 77,2 мільйони осіб; у 1955 – 85,4 мільйони осіб; вже у 1961 році – 97 мільйонів осіб [9, с. 355]. Відповідно до цього виникло два дуже важливі питання: наявність достатньої кількості їжі та робочих місць. Індонезія на першому етапі незалежного існування була вимушена у великій кількості імпортувати рис та інші основні продукти споживання. Селяни ж були вимушені шукати роботу у містах, тому що придатної землі для вирощування рису залишалось все менше. Так ще у 1930 році кількість міського населення в Індонезії становила 3,8%. У 1961 році їхня кількість досягла 14,8%. Крім Джакарти (2,9 мільйона населення у 1961 році) швидко зростали міста Сурабая, Бандунг, Палембанг, Медан [9, с. 356].

На початку 50-х років було закладено підвалини проблеми, що буде завжди впливати на внутрішньополітичне становище в країні, а саме проблема великого бюрократичного апарату. Так у 1930 році налічувалось 145 тисяч цивільних службовців, які працювали на колоніальний уряд, тобто один службовець на 418 мешканців країни. На початку 1950-х років колишні колоніальні службовці (приблизно 180 тисяч осіб) були об'єднані з республіканською бюрократією (приблизно 240 тисяч осіб). Вже у 1960 році один держслужбовець приходився на приблизно 118 інших мешканців країни. Низькі зарплатні та велика інфляція спричинили зростання корупції в усіх щаблях цього розвинутого бюрократичного апарату [6, с. 180].

Одним з головних питань, що постало перед новою країною та й взагалі домінувало у внутрішньополітичному житті країни у 50-х роках ХХ ст., було питання армії. Цивільні політики вважали, що майбутнє армії повинно вирішуватись саме ними. На момент остаточного отримання незалежності кількість регулярних військових складала приблизно від 250 до 300 тисяч осіб. Не слід забувати про нерегулярні збройні угруповання, кількість яких вже важко було прорахувати, та 26 тисяч солдат колоніальної армії. У листопаді 1950 року бойовий склад

армії було встановлено на рівні 200 тисяч осіб, ця кількість військових дотримувалась приблизно до 1960 року [11, с. 102]. Але проблема полягала саме у взаємовідносинах вищого офіцерського складу. Центральне керівництво армії на чолі із Насутіоном, Сімаутангом та іншими наполювали на підвищенні професіоналізму, ієрархічності серед військових. Регіональні генерали, більшість з яких були ще дуже молодими, були прихильниками автономії та ще залишались під впливом революційної романтики. Але слід зазначити, що, все ж таки, серед офіцерів індонезійської армії існувала своєрідна етика та взаємоповага, що виникла після спільної боротьби проти мадіунського заклоту та Дарул Ісламу Картосувірджо.

Із отриманням справжньої незалежності було створено велику кількість партій, але лише декілька з них реально впливали на розвиток подій в країні. Шахрір й надалі очолював Соціалістичну Партію Індонезії, яка підтримувалась джакартською інтелігенцією та центральним штабом армії. Однак за межами Джакарти ця партія не мала підтримки й, можливо тому, Шахрір більше ніколи не ставав членом кабінету міністрів. Націонал-комуністи, послідовники Тана Малаки, більшістю були членами Партії Мурба, що вважалась найбільшим ворогом Комуністичної партії у боротьбі за лідерство серед лівих. Однак Мурба також не мала впливу на неджакартське населення країни. Протестанти та католики виражали свої думки за допомоги Християнської Партії Індонезії (Partai Kristen Indonesia, Parkindo), що ставала все більш впливовою з огляду на все більшу значущість християн у керівництві країни та армії [6, с. 183].

Партія Масьюмі, як і раніше, була головною мусульманською політичною силою в країні. Однак однією з характерних рис цієї партії була її дезорганізованість, розподіл на два крила: ортодоксальне та модерністське. На чолі партії стояли Сукіман Вірджосанджожо та Мухаммад Натсір, які входили до модерністського крила. Першого підтримувала яванська мусульманська спільнота, Натсір як неявонець мав вплив на мусульманську умму інших островів. Слід зазначити, що ці політики ніколи не висували ідей створення ісламської держави, навпаки, вони завжди чітко позиціонували себе як прибічники секуляризму у державній доктрині та жорстко ставились до закликів з боку однопартійців щодо посилення ролі Ісламу в суспільно-політичному житті країни.

Національна Партія Індонезії, друга за кількістю членів, історично спиралась на прошарок держслужбовців та мусульман-абанган. Однак ця партія була популярна й серед християн та індуїстів з острова Балі. Головним чинником цієї популярності була постать Сукарно, який вважався неофіційним лідером партії.

Комуністична партія, зруйнована, але не заборонена після 1948 року, знов вийшла на політичну арену країни. Молодь на чолі з Аїдітом, Лукманом, Нджото та Судісманом взяли на себе керування Політбюро. Аїдітом було проголошено, що марксизм – це не догма, а своєрідний напрямок для розвитку індонезійського варіанту комунізму. На першому етапі, Комуністична партія спиралась виключно на пролетаріат, який був сконцентрований навколо Центральної Організації Робітників Всєї Індонезії (Sentral Organisasi Buruh Seluruh Indonesia, SOBSI), а вже трохи пізніше розповсюдила свій вплив й на аграріїв [9, с. 357]. Стратегія Компартії Індонезії взагалі була дуже дивною: з одного боку, її лідери намагались пристосувати марксизм-ленінізм до реалій Південно-Східної Азії, а, з іншого боку, захистити партію від знищення її правими партіями та релігійними угрупованнями. Взагалі, для індонезійських комуністів було важніше зберегти Партію як організацію, ніж створити комуністичне майбутнє для робітничо-селянського класу.

У 1950 році було створено парламентську систему на кшталт нідерландської. Кабінет міністрів відповідав за свою діяльність перед однопалатним парламентом (Dewan Perwakilan Rakyat), до складу якого входили 232 депутата. Masyumi отримало 49 мандатів (21%), PNI – 36 (16%), PSI 17 (7,3%), PKI 13 (5,6%), Partai Katolik – 9 (3,9%), Partai Kristen – 5 (2,2%), Murba – 4 (1,7%) [4, с. 289]. Залишок мандатів був розподілений між більш незначними партіями або конкретними індивідуумами. Звісно, такий парламент не міг сформувати дійсно дієздатний уряд, але такий розподіл значно облегшував проведення майбутніх виборів. Сукарно як президент країни не мав реальної влади, але виступав у ролі миротворця та посередника під час важких переговорів стосовно складу уряду, векторів політики тощо.

Перший кабінет міністрів (вересень 1950 – березень 1951) був сформований Натсіром та складався більшістю з членів Masyumi та PSI, тому що Натсіру не вдалось створити коаліції Masyumi-PNI. Зовнішня політика уряду Натсіра була нейтральною, нетенденційною до приєднання до якихось блоків. У вересні 1950 року Індонезія стала членом ООН. Та й взагалі економіка країни отримала серйозний поштовх завдяки Корейській війні та відповідного зростання експорту. Новий уряд став своєрідною опозицією до існуючих в країні реалій. Натсір наполюгав на тому, що Сукарно, згідно до діючої конституції, повинен обмежити свої повноваження, бути лише символом, а не політиком, що впливає на внутрішню та зовнішню політику країни. Уряд на чолі з Натсіром проіснував лише 4 місяці. Якщо давати загальну оцінку, то цей кабінет міністрів не зробив чогось надзвичайного, не зміг подолати більшість проблем у економіці та в соціальній сфері, та й не

зміг знайти підтримки серед індонезійського суспільства. Наступним прем'єр-міністром, який сформував новий кабінет на основі коаліції Masyumi-PNI, став Сукіман Вірджосанджожо. Кабінет проіснував з квітня 1951 по лютий 1952 років. Ні одного з послідовників Натсіра чи члена Соціалістичної партії не було допущено до складу уряду. Не був включений до нього, вперше з 1946 року, султан Хаменгкубувоно IX, що значно зменшило народні симпатії до кабінету міністрів. Військові лідери також не отримали місць в уряді, що значно послабило його позиції та стало причиною ворожнечі між цивільними та військовими в правлячих колах Індонезії.

Кабінет Сукімана став відомим, перш за все, завдяки своїй боротьбі проти Комуністичної партії, члени якої були дуже невдоволені новою коаліцією та все більше ставали на шлях радикального тероризму. У червні-серпні 1951 року по всій країні відбулась низка заходів, влаштована комуністами, які супроводжувались вибухом насильства. Уряд звинуватив Політбюро Компартії у навмисній антиреспубліканській політиці та не порадившись із військовими почав багато численні арешти не тільки прибічників Компартії, але й людей, що взагалі підтримували лівих. До кінця жовтня було арештовано приблизно 15 тисяч чоловік, які потім були звільнені наступним урядом. Лідери партії Аїдіт, Лукман та Нджото встигли сховатись від переслідувань.

Комуністичні лідери зрозуміли, що джакартська політична еліта не завжди буде спричиняти опір розповсюдженню комуністичного впливу. Тому вони вирішили діяти зовсім по-іншому: нехай це був довгостроковий план, але було зрозуміло, що тільки так Компартія зможе стати реальною силою в країні. Було вирішено створити настільки великий людський актив, своєрідний базис партії, щоб вже остаточно запевнити інших у своїй спроможності, а поки співпрацювати з іншими, послаблюючи вплив не комуністичних партій та рухів на суспільно-політичне життя в країні. Комуністи почали змагатись за прихильність яванського населення. Якщо у травні 1952 Комуністична партія на Яві налічувала приблизно 100 тисяч прибічників, то наприкінці цього року їхня кількість збільшилась 126 671 чоловік, а вже у березні 1954 року актив Комуністичної партії на Яві налічував 162206 осіб [13, с. 201].

У той же час знов дуже гостро постало питання національної безпеки. На південному Сулавесі важко проходили переговори із місцевим військовим ватажком полковником Кахаром Музаккаром (1921-1965). У липні 1950 року він очолив приблизно 20-тисячний корпус солдат, які відмовились демобілізуватись й після невдалих переговорів відійшов із цим корпусом до гірських районів, де й почав відкрите протистояння проти центральної влади. У січні 1952 року

він зв'язався із Картосувірджо і проголосив про те, що він сам та його бійці стали частиною руху Дарул Іслам, що все більше набирив міць [7, с. 149]. Заколот Кахара вплинув й на конфесійне питання у регіоні. Прибічники полковника силою змушували місцеве населення, більшістю з племені Тораджа, що до цього сповідували християнство та Алук (місцеве анімістичне вірування), ставати мусульманами. Але ця примусова ісламізація навпаки викликала негативну реакцію місцевого населення та спричинила зростання впливу християнських партій, що стало запорукою перемоги на виборах 1955 року Паркіндо у регіоні. Повстання Кахара тривало до 1965 року й було одним із болючих питань для урядів стосовно їхньої політики на Сулавесі.

Помилки та нездатність вирішити внутрішні проблеми країни не були головною причиною зміни уряду. Головні помилки кабінету Сукімана були зроблені саме у галузі зовнішньої політики держави. У січні 1952 року міністр закордонних справ Індонезії, який був членом Masyumi, для отримання фінансової допомоги підписав із Сполученими Штатами договір, що фактично зв'язував Індонезію із західним блоком. Новина про підписання подібного договору сколихнула індонезійське суспільство. Голова МЗС, а згодом й увесь уряд був змушений піти у відставку. Наступний уряд анулював цей договір та отримав допомогу на більш зручних та не обтяжуючих умовах.

Коаліція Національної партії Індонезії та Masyumi сформувала новий уряд. На цей раз на чолі кабінету міністрів став Вілопо (1908-1981). Цей уряд працював з квітня 1952 року по червень 1953 року.

Економічне становище Індонезії погіршилось із закінченням Корейської війни. Ціна на каучук, одну з головних позицій індонезійського експорту, понизилась на 71%. Щоб якось нівелювати негативне сальдо, індонезійський уряд підняв митні тарифи на товари, що належали до елітної групи [9, с. 363]. Це деяким чином стабілізувало економіку країни, але дуже вплинуло на імідж Національної партії Індонезії з огляду на те, що така економічна політика не відповідала інтересам прибічників партії.

Султан Хаменгкубувоно IX у новому уряді знов став міністром оборони, що спричинило покращення відносин із професійними військовими. Султан, Насутіон, Сіматупанг, незважаючи на те, що самі не були причетними до жодної з партій, мали дуже добрі та неформальні відносини з Шахріром та багатьма іншими членами Соціалістичної партії Індонезії. Як і раніше ці військові лідери намагались зменшити кількість армії задля покращення саме її якості. Вони вважали, що зменшення кількості військових з 200 тисяч до 100 тисяч найбільше відповідає сучасним реаліям [12, с. 188]. Звісно, що регіональній

військовій еліті не було до вподоби подібне зменшення. Зрозуміло, що скорочувати збирались не яванські військові корпуси, а регіональні. Ці регіональні офіцери звинуватили Соціалістичну партію Індонезії у намаганні створити армію, що повністю б підпорядковувалась тільки цієї політичній силі, що надалі призведе до перевороту. Як приклад вони наводили військові перевороти у Таїланді у листопаді 1951 року та у Єгипті у липні 1952 року.

Вищий офіцерський склад регіональних збройних сил Індонезії почав шукати допомоги у Джакарті, шукати силу, яка б змогла лобювати їх інтереси не тільки стосовно цього питання, а й взагалі у майбутньому. В парламенті почали лунати голоси про невідповідність головного командування армії сучасним реаліям та заклики щодо реорганізації міністерства оборони. Лідери центрального апарату управління армії вирішили використати силу та на кореню придушити подібні заклики. 17 жовтня 1952 року вони направили танки, артилерію та демонстрантів з цивільного населення у кількості приблизно 30 тисяч осіб під стіни президентського палацу [12, с. 191]. Сукарно вирішив, що ці офіцери занадто небезпечні як для нього особисто, так і для всієї країни у цілому. Перш за все, він знов застосував свої здібності впливу на народні маси: за допомоги радіо заявив він як би попередив можливі акції спротиву з боку військових, він попередив народні маси щодо неможливості тиску на постать президента. У грудні 1952 року Насутіон був звільнений з усіх посад, які він обіймав, та на 3 роки усунений від будь якої військової або політичної діяльності. У січні Хаменгкубувоно IX також був змушений піти у відставку з поста міністра оборони, черга Сіматупанга звільнити посаду прийшла у листопаді 1953 року [11, с. 91]. Ніхто з них не був звинувачений у спробі перевороту чи у скоєнні інших злочинів політичного характеру, однак хребет військового центрального управління був зламаний. Це призвело до анархії у тілі армії: регіональна офіцерська верхівка, відчувши свободу, почала поводити себе як феодална знать, корупція серед офіцерського складу стала звичайною справою. Багато хто визнав, що відсутність дієздатного центрального апарату управління армії ускладнює демократичні процеси в країні.

В кінці кінців у квітні 1953 року було встановлено строки проведення загальних виборів: вибори до нижньої палати парламенту (DPR) було призначено на вересень 1955 року, а вибори до верхньої палати (Majelis Konstituante) – на грудень того ж року.

Урядова коаліція все більше і більше не знаходила спільної мови. У березні 1953 року поблизу Медану на Північній Суматрі поліція вбила п'ятьох селян під час операції щодо зачистки територій, що належали іноземцям, від місцевого населення, яке свавільно почало опрацювати

ці землі [9, с. 366]. Компартія активно співпрацювала з цим прошарком населення й тому у союзі з Національною партією Індонезії почала підіймати питання в парламенті щодо недовіри кабінету міністрів. Передуючи можливі наслідки уряд у повному складі був змушений піти у відставку.

Після переговорів, що тривали приблизно шість тижнів, був створений новий уряд на чолі із Алі Састроаміджожо. Більшість уряду була сформована Національною партією Індонезії, а також за участі Nahdlatul Ulama та членів менш значущих партій. Уряд працював з липня 1953 по липень 1955 років. Masyumi та соціалісти не отримали жодного з портфелів в уряді. Однак, слід зазначити, що загальна політика уряду глобально не змінилась: головною метою кабінету було збереження влади та розподіл бюджетних коштів. Корупція все більше і більше ставала загрозою існування молодого країни. Кабінет Алі збільшив кількість бюрократичного апарату, сподіваючись, що саме це допоможе на виборах. З позитивних рис внутрішньої політики уряду слід виділити «індонезіювання» економіки, спрощення економічного режиму для місцевих підприємців. Однак й тут виникли проблеми: китайське населення країни, що завжди панувало в економічній галузі, розуміючи користь з огляду оподаткування, відкрило нові підприємства, фірми та виробництва, власниками яких de jure були індонезійці малайського походження, а de facto – китайське населення. Такі підприємства отримали назву «Алі-Баба», де «Алі» були малайці, а «Баба» - китайці [9, с. 368].

Після двох років певної стабільності національної валюти інфляція знов стала характерною рисою розвитку економіки. Кабінет Алі на 75% збільшив друк грошової маси в країні [6, с. 187]. По всій країні почали лунати голоси невдоволеного населення. Цікаво, що комуністи в обмін на підтримку з боку Національної партії Індонезії, не дуже й то критикували уряд, навіть у травні 1955 року допомогли зупинити низку антиурядових маніфестацій, що проводились під егідою Соціалістичної партії Індонезії.

Підсумовуючи вищезазначене, дійдемо до висновків, що політичні процеси, які відбувались в Індонезії на початку 50-х років ХХ ст., відрізнялись нестабільністю. Молода політична система країни тільки-но почала формуватись, виокремлення політичної еліти відбувалась хоч і швидкими темпами, але досить хаотично. Однак навіть у цьому хаосі сформувались політичні сили, що протягом певного часу будуть формувати внутрішню та зовнішню політику в країні. Саме протягом досліджуваного періоду Комуністична партія Індонезії стає вагомим силою на політичній арені Індонезії. Але політична нестабільність в

країні є першопричиною нестабільності економічної, що, в свою чергу, призводило до частих змін урядів.

Література

1. *Crouch, H.* Militer dan Politik di Indonesia / Crouch, H. – Jakarta, 1999.
2. *Esther, W.* Sejarah Nasional Indonesia dan Sejarah Umum / Esther, W. – Jakarta, 1996.
3. *Marbun, B.* Otonomi Daerah 1945-2005: Proses dan Realita / Marbun, B. – Jakarta, 2005.
4. *Marsono.* Sejarah Pemerintahan Dalam Negeri / Marsono. – Jakarta, 2005.
5. *McVey, R.* The Development the Indonesian Communist Party and Its Relations with the Soviet Union and the Chinese People's Republic / McVey, R. – Cambridge, 1954.
6. *Moedjanto, G.* Sejarah Indonesia Abad ke-20. Jilid II. Dari Perang Kemerdekaan Pertama Sampai Pelita III / Moedjanto, G. – Yogyakarta, 1989.
7. *Nasution, A. H.* Tjatan-Tjatan sekitar Politik Militer Indonesia / Nasution, A.H. – Jakarta, 1955.
8. *Poesponegoro, M. D., Notosusanto, N.* Sejarah Nasional Indonesia / Poesponegoro, M. D., Notosusanto, N. – Jakarta, 1993.
9. *Ricklefs, M. C.* Sejarah Indonesia Modern (1200-2004) / Ricklefs, M. C. – Jakarta, 2008.
10. *Roff, W. R.* The Origins of Malay Nationalism / Roff, W. R. – New Haven, 1967.
11. *Tim TNI.* Sejarah TNI-AD 1945-1973 / Tim TNI. – Bandung, 1979.
12. *Sundhaussen, U.* Politik Militer Indonesia 1945-1967: Menuju Dwi Fungsi ABRI / Sundhaussen U. – Jakarta, 1988.
13. *Taylor, J. G.* Indonesia: Peoples and Histories / Taylor J. G. – New Haven, 2003.
14. *Lipi, T.* Ditugaskan Sejarah «Perjuangan Merdeka 1945-1985» / T. Lipi. – Jakarta, 1985.
15. *Thirty years of Indonesia's Independence 1945-1975.* – Jakarta, 1975.

УДК 94(497.1)«1931/1934»:342.4«1931»

Зміна фасаду: «октройована» конституція 1931 року і впровадження елементів «керованої демократії» в Югославії

Гряник Вадим

Гряник Вадим. Зміна фасаду: «октройована» конституція 1931 року і впровадження елементів «керованої демократії» в Югославії. В статті досліджується внутрішньополітичне життя Югославії крізь призму запровадження «дарованої» королем Александром Карагеоргієвичем конституції та відновлення представницьких органів влади. Аналізується також система виборів депутатів парламенту і причини та наслідки урядових перестановок, спроби монарха знайти нові шляхи виходу з перманентної кризи й обставини, які завадили цьому.

Ключові слова: Югославія, конституція, парламент, королівська диктатура.

Гряник Вадим. Смена фасада: «октроированная» конституция 1931 года и внедрение элементов «управляемой демократии» в Югославии. В статье исследуется внутриполитическая жизнь Югославии сквозь призму введения «дарованной» королем Александром Карагеоргиевичем конституции и восстановления представительных органов власти. Анализируется система выборов депутатов парламента, а также причины и последствия правительственных перестановок, попытки монарха найти новые пути выхода из перманентного кризиса и обстоятельства, помешавшие этому.

Ключевые слова: Югославия, конституция, парламент, королевская диктатура.

Gryanuk Vadym. The change of front: the imposed constitution of 1931 and the induction of elements of guided democracy in Yugoslavia. In the article the domestic politics of Yugoslavia has been investigated through analyzing the establishment of constitution that had been granted by the king Alexander Karadordević and the renewal of the representative authorities. The system of elections of members of Parliament, the causes and consequences of government reshuffle, attempts of the monarch to find new ways out of the permanent crisis and circumstances that had impeded that have been analyzed.

Key words: Yugoslavia, the constitution, the parliament, the royal dictatorship.

© Гряник В. О., 2013